

pekka hyysalo

peter franzen

hannu-pekka björkman

tim sparn

maria veitola

rappu pimiä

veronica

verho

seela sella

fatim
diarra

mercedes

ina

mikkola

sikke
sumari

maaret
kallio

mira

potkonen

christoffer strandberg

tunna milonoff saara aalto

jorma uotinen ali jahangiri

chisu meeri koutaniemi miitta
sorrvali

ann-mari leinonen

tommy hellsten

usoy

joel hokka

kirsi alm-siira

tapio luoma

rakkaus

*meeri koutaniemi
ann-mari leinonen*

wsy

@ Tekijät ja WSOY 2022

Valokuvat Meeri Koutaniemi

Graafinen suunnittelu Maria Paukkunen

ISBN 978-951-0-47633-8

sisälyys

Esipuhe, Esa Saarinen	7	Saara Aalto	128
Chisu	12	Ali Jahangiri	138
Hannu-Pekka Björkman	22	Ina Mikkola	146
Vappu Pimiä	28	Jorma Uotinen	156
Joel Hokka	38	Maria Veitola	164
Seela Sella	50	Christoffer Strandberg	172
Tommy Hellsten	60	Veronica Verho	182
Mercedes	74	Pekka Hyysalo	192
Maaret Kallio	82	Sikke Sumari	198
Tim Sparv	94	Tunna Milonoff	208
Kirsi Alm-Siira	102	Fatim Diarra	216
Tapio Luoma	110	Peter Franzén	224
Mira Potkonen	120	Miitta Sorvali	232

esipuhe

*R*aamatun tarinassa Martasta ja Mariasta huomio kiinnittyy siihen tosiasiaan, että kutsujana on nimenomaan Martta.

Kun sitten Nasaretin mies Luukkaan evankeliumin mukaan noudattaa ystävällistä kutsua ja saapuu sisarusten luokse seurueineen, Martta toki toivoo talon tarjoavan parastaan. Maria ei kuitenkaan osallistu järjestelyihin, vaan keskittyy kuuntelemaan vierasta.

Kun harmistunut Martta valittaa Nasaretin miehelle, tämä torjuu Martan avunpyynnön:

”Martta, Martta, moninaisista sinä huolehdit ja hätäilet, mutta tarpeellisia on vain vähän, tahi yksi ainoa. Maria on valinnut hyvän osan, jota häneltä ei oteta pois.”

Lukiolaisena Hyvinkäällä ihmettelin tätä tarinaa, joka näytti vähättelevän Martan arvostettavia käytännön ponnisteluja osoittaa vieraanvaraisuutta. Tätäkö on rakkauden sanoma huipputasolla? Rakkauspuheko muka asettuu ilman muuta ylemmäksi kuin välittävyyden teot? Että rakkausajatuksien rinnalla käytännön teot taivuttavat triviaaliin?

Toki salassa taisin iloita siitä, että ajattelun ylemmyys tyhjentäisi potin myös rakkaussasioissa. Omat taipumukseni eivät viitanneet käytännön hommiin. Oli helpottavaakin todeta, että myös rakkauden kentällä varsinainen koitos käydään ajattelun majesteettikorkeuksissa. Tarpeeksi kova kasvo pärjää yksin ajattelemalla.

Tämä ajattelun ajattelu törmäsi kuitenkin realiteettiin, johon Laotsen *Salaisuuksien tie*, yksi inspiraation lähteeni lukioaikoina, viittaa avauslauseessaan: ”Tao, josta voidaan sanoa puhella, ei ole ikuinen Tao.”

Taolaisuuden peruslause osoittikin voimansa, jopa dramaattisesti, kun 30-vuotias E. Saarinen sitten kohtasi Ihmeellisen Olennon ja Salaisuuksien tien neljäs lause alkoi värähdellä:

”Nimellisenä olevaisena se on luomakunnan äiti.”

E. Saarinen oli törmännyt nimelliseen olevaiseen, ja hän tajusi, tunsu, sydämessään koki, että oli syntynyt se Tao, josta ei voi sanoa puhella.

Jos nimi ”Rakkaus” ei tavoita rakkautta itseään, silloin jopa Mestareitten Mestari on puhujana väistämättä vaikeuksissa pyrkimyksissään avata sydämiä salaisuuksien tielle esimerkiksi joidenkin sisaruksien luona. Kenties koskaan tunnetussa ihmis-historiassa kukaan ei ollut hahmottanut nimetöntä rakkauden ilmiötä yhtä syvällisesti, yhä moniulotteisen äärettömästi ja yhä melodisen tavoittavasti kenen tahansa sointuavaruudessa. Ei Sokrates. Ei Platon. Ei edes Aristoteles. Nasaretin mies tietää oman ainutlaatuisuutensa, mutta myös ihmisolemuksen rajat.

Ihmisolentona, vaikka miten jumalaisena ja neitseellisesti syntyneenä, häntä kuitenkin sitoo ihmistodellisuudessa ihmi-

syysilmiön dilemmat. Rakkaus, josta voidaan sanoin puhella, ei ole varsinainen rakkaus. Mutta sanoilla on nyt mentävä, hän sanoo mielessään. Teko, se lopullinen, on tehtävissä vain yhden kerran ja sen aika tulee myöhemmin. Siksi nyt täällä sisarusten kotona työvälineeksi jäävät vain sanat.

Ja sanat ovat heikkoja. Kaikessa majesteettisuudessaankin niiden energia ei ylläpidä itseään eikä niiden puhuttelevuudesta ole pitkään takeita. Vaikka sanat olisivat hakattuna kuinka kummalliseen kiveen ja saatu joltakin erityisvuorelta ennennäkemättömässä ukkosessa salamoitten täyttäessä taivaan, hetken päästä ne ovat vain sanoja. Tämän tietää J. Nasaretista.

Juuri siksi hän sanoo sen lempeästi, antaen olemuksellaan sydämen sähköä siihen, mikä on sanomatonta. ”Martta, Martta”, hän lausuu varmaankin sävypainoin, joiden hyväksyvä hienotunteisuus, inhimillinen lämpö ja katseensa myötä-elävyys avaavat arvonannon enkelit lentoon Martta-neidon sisäisyyksissä.

Mitä sitten seuraa onkin oikeastaan jo kaikille selvää. Seuraa toteamus, josta jokainen on yhtä mieltä. Kuka sen voi kiistää, sen, minkä 14-vuotias Armi Airaksinen, sittemmin Ratia, kiteytti vajaa 2000 vuotta myöhemmin:

On vain yksi velvollisuus – kauneus

On vain yksi totuus – unelma

On vain yksi voima – rakkaus.

Yhteistä näillekin hahmotuksille, versioille korinttolaiskirjeestä, on ”salaperäisyys, mutta tälläkin on vielä syvempi salaisuutensa ja se on kaikkien salaisuuksien ovi”. Kun ihmiselämä tapahtuu ja astuu sisään siitä rakkauden ilmiön ovesta, silloin minkään ajatuksen ajatus ei riitä voittokulkueeksi, vaikka kiusaus on hurrata liikuttuneena, vaikuttua kyyneliin asti.

Jeesus ei nimittäin puhunut Martan kautta esimerkiksi äideistä. Hän ei kehottanut rakkausmietiskelyyn ihmisiä, jotka syöksyvät apuun vanhuksen kaatuessa. Koska rakkaus nimelisenä olevaisena on jotakin muuta kuin ilmiö rakkaus, tässä elämässä meidän pitää sietää käytännön kysymysten päättymätön piina. Siis tehdä niin kuin Äidit, ”nuo toivossa väkevät”, Lauri Viidan sanoin, jotka ”Jumalan näkevät”.

Mutta mieleemme haluaa kuvitella, että kun ilmiö on nimetty, se on hallinnassa. J.N. ei mennyt tähän halpaan. Ei myöskään Buddha. Mutta Saarisen poika melkein meni – kunnes tapah-tui alkusalaisuuden alkuräjähdyks. Alkoi selvittää pikkuhiljaa, ja viimeistään kaksospoikiemme synnyttyä, että kyse ei ole E. Saarisesta. Ei tässä elämässä. Tämä on mummi- viisautta: olennaisinta ei ole mikään briljanttikaan kiinninapattu ajatus, ei intohimon jyskytys ylärekisteriin, ei mikään lista loiston sankariteoista tai mukaanimevyyksien teosvoitot.

Kyse oli, osoittautui, inhimillisestä kasvusta, rakkaudelli- suudesta ihmisarjen keskellä, jossa kompurointi kuuluu kuvaan ja loppupiste on aina myös alkupiste. Olet olemassa, olet siis suhteessa. Koska rakastin häntä, minun piti unohtaa minut. Piti uskaltaa kohdata nöyryys, ja vielä epäkorskeasti. Oppia elämään sen paradoksin kanssa, että rakkauden ajatus auttaa, rakkau- den teot ovat lopullisen välttämättömiä, ja kuitenkin mikään ei riitä niissä usein sumuisissa ihmisratkeamattomuuksien jännitekentissä, joissa oikea ja väärä leikittelevät ikuisen Taon ovella ja epätietoisuus jatkuu.

10

Yleisavainta kun ei löydy ihmissilmin siihen, mistä todella on kysymys.

Ja kuitenkin on toimittava. On toimittava rakkaudessa.

Siksi tämä kirja, nämäkin ajatukset. Siksi nämä kertomukset rakkaudellisuuden teoista ja Martan ja Marian dilemmoista: meidän elämämme ihmisinä on uskon ja toivon varassa, ja sydän tietää, mikä on se suurin .

esa saarinen

*Meillä on Jorin kanssa parisuhde,
jossa olemme kummatkin voineet aloittaa
brutaalin rehellisen ja rakkaudellisen
matkan itseämme kohtaan*

chisu

MUUSIKKO

13

Tällä hetkellä rakkaus on Jumala. Hän on kaikki ja se ultimum, joka hyväksyy kaiken ja antaa kaiken anteeksi. Uskon ajatukseen Jumalasta, joka asuu minussa tai kuinka me olemme kaikki jumalaa. Me etsimme jumalaista kokemusta itsestämme ja jos rakastan itseäni, niin silloin se on Jumala, joka rakastaa itseään. Kykymme rakastaa muita on iso, koska rakastamalla itseäni rakastan myös sinua. Olemme kaikki yhtä ja samaa. Se on ajatuksena niin simppele, että huomaa välillä aina kyseenalaistavani sen totuudellisuutta. Itse asiassa kaikki kokemukset, jotka olen valinnut tällä näkökulmalla, ovat johtaneet hyvään lopputulokseen.

Rakkaus on iso voima, ja mielestäni korinttolaiskirjeen sanat ovat upea tulkinta rakkauden moninaisuudesta ja kaikkivoipaisuudesta: *rakkaus on pitkämielinen, rakkaus on lempeä; rakkaus ei kadehdi, ei kersku, ei pöyhkeile, ei käyttäydy sopimattomasti,*

ei etsi omaansa, ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ei iloitse vääryydestä, vaan iloitsee yhdessä totuuden kanssa; kaikki se peittää, kaikki se uskoo, kaikki se toivoo, kaikki se kärsii.

Itsensä rakastaminen on mielenkiintoinen teema, koska sallimme itsellemme niin paljon vähemmän kuin muille.

Ihmisessä on hyvää ja pahaa, ja on tärkeää miettiä, salliiko itselleen pahuuden olemassaolon, eli osaatko rakastaa itseäsi, vaikka teet väärin? Ettet hylkää itseäsi sillä hetkellä, vaikka tunnet olevasi ihan paska. Osaatko sanoa, että tein virheen ja opin tästä jotain? Osaanko tätä kautta antaa itselleni anteeksi ja hyväksyä omat virheeni? Sitä rakkaus mielestäni on.

Olen joutunut miettimään rakkautta elämässä paljonkin. En ole osannut olla itseäni kohtaan armollinen, vaan olen ollut ankara. Se on ollut varmaan yksi syy siihen, miksi olen pärjännyt urallani niin hyvin. Musiikkibisneksessä on kovia arvoja, ja rakkaus edustaa ihan toisessa päässä olevia arvoja. Olen oppinut vuosien aikana sen, mitä Asko Kallonen tarkoitti sanoessaan: ”Sillä hetkellä, kun ihminen on kaikkein menestynein, on hän myös kaikkein onnettomin.”

15

Olen hakenut rakkautta ja ajatellut tuntevani sen kokemalla tiettyjä asioita – kuinka olisin silloin onnellisempi, mutta olenkin ollut tyhjempi. Matkan varrella olen tavannut upeita ihmisiä ja saanut mielettömiä kokemuksia, mutta silti en ole saanut rakkautta. *Olen ymmärtänyt sen, että muilta hyväksyntää hakemalla en tule tuntemaan rakkautta, vaan minun pitää hyväksyä itse itseni.*

Taiteessa ja musiikin luomisessa olen pystynyt tuntemaan ja kuulemaan rakkauden virtauksen ja sen sanoman. Minussa on käynnissä koko ajan sisäinen radiolähetys ja siinä kuuntelen, mitä Jumala minulle puhuu.

Luomistyön aikana olen ollut kiinnittyneenä rakkauteen ja siihen alitajuntaan, mikä meissä on. Sieltä taajuudelta olen hakenut kaikki biisini. Uskon, että olen pystynyt tekemään uraa musiikkibisneksessä selväjärkisesti, koska minulla on ollut

paikka, mistä hakea lohtua. Se on antanut kyvyn nähdä maailmaa isommin kuin sen pienen, oman menestyksen spektristä.

Musiikki on ollut läpi elämäni number one pelastava tekijä, koska olen päässyt kosketuksiin jumaluuden kanssa. Jos on kaunista musiikkia, niin eihän maailma voi olla läpeensä paha paikka.

Toinen tärkeä asia on ollut se, että olen pitänyt neljäsluokkalaisesta asti päiväkirjaa ja voin oikeasti mennä omassa historiassani taaksepäin. En tule koskaan kertomaan kenellekään missä päiväkirjat ovat, mutta olen niiden kautta voinut hirveän rehellisesti peilata itseäni. Olen joskus kirjoittanut, miksi kirjoittaisin paskaa päiväkirjaan, koska silloin valehtelisin itselleni. Se on suurin petos elämässä. Olen pikkuhiljaa opetellut siitä räpiköivästä, pienestä ankanpoikasesta eteenpäin.

Voin sanoa, että olen joskus pelännyt rakkautta. Ehkä juuri sen takia, että olisi niin hirveää luopua siitä. Se on näkynyt myös siinä, että olen ottanut hirveän vaikeasti kehuja vastaan. Huomaan vieläkin sen olevan vaikeaa, vaikka rupesin jossain vaiheessa kuuntelemaan itseäni ja sitä, miten reagoin kehuihin. Vaikka biisi oli minulle pyhä ja näin sen eteen tosi paljon vaivaa ja olin vakavissani, niin silti se muuttui omissa puheissani vähättelyksi. Yritän edelleen pyristellä itseni alentamisesta eroon. Edelleen minussa asuu se puoli, vaikka olisi tärkeää sanoa itselleen ”vau, sä olet upea”.

Miksi ajattelen siinä olevan jotain vikaa, vaikka minusta on ihanaa mennä sinne rakastamisen linjalle ja rakastaa itseään.

Rakkaudesta käsin on helpompi rakastaa itseään eikä tarvitse pelätä. Tuolloin ei ole mitään tarvetta riistää muilta tai omia itselleen, koska on jo tarpeeksi.

Elämä on sairaan simppeä, loistokasta ja upeaa. Kaikki on periaatteessa kiinni siitä, miten annat oman mielen häiritä olemusta. Itsensä rakastaminen on key element siihen, mitä säteilet ympäristöön. Se on upea energia, tietynlaista väreilyä, joka näkyy silmien loistamisena ja värien palaamisena elämään. Harmaa muuttuu väreiksi valojen syttyessä. Tätä kautta elämään löytyy oikeat ihmissuhteet, koska olet jo rakastettu ja hyväksytty.

Onneksi olen kulkenut tämän matkan, jotta tiedän ainakin suurimmaksi osaksi sen, kuka minä olen. Meillä ihmisillä on eri reittejä siihen, että löydämme sen alkupisteen eli rakkauden, myös täältä maallisesta elämästä. Me olemme jo korkealla, eli meissä kaikissa on jo se kaikki rakkaus. Meidän tehtävä on vain nähdä se kaikki ja ilmentää se omassa käytöksessä ja valinnoissa. Meidän pitää hyväksyä se, että meissä on ne kaistat tai jos näin ei halua tehdä, niin sekin puoli itsestämme on hyväksyttävä. Jokaisen meidän elämässä tulee se leikkauspiste, että haluatko elää rakkauden kaistalla vai egon hallitsemalla, maallisella kaistalla.

Jos tunnet kateutta, niin silloin itsensä kanssa pitää uskaltaa käydä keskustelu, miksi tunnet niin. Ketjuja seuraamalla löytyy ihan mielettömän armollinen maailma, josta kristinuskossakin puhutaan. Paratiisissa on tilaa meille kaikille, mutta se vaatii pysähtymistä kipeiden kohtien äärelle ja kysymistä, mistä on oikein kyse. Liian usein me välttelemme kuitenkin sitä kipua ja buukkamme kalenterit täyteen töitä ja muuta aktiviteettia, jotta meidän ei tarvitsisi mennä peilin eteen kysymään ”mitä Chisu sulle oikeasti kuuluu?” Silloin kun ihminen on suurimmassa kivussa ajatellen, että tämä on ihan kamalaa, niin tuleekin se full stop ja universumi pakottaa pysähtymään. On tärkeää antaa itselleen luvan rakastaa itseään kaiken kivun keskellä. Se on kaikkein suurin asia.

17

Sanotaan, että valolla on varjo, mutta ei valolla ole varjoa, vaan se tarvitsee objektin tielleen. Objekti on periaatteessa se, joka erottaa persoonan, jota haluamme näyttää ulospäin. Varjoihin jää se osa meistä, jossa on esimerkiksi ne tarpeet, jotka eivät ole olleet sallittuja. Varjoissa voi olla se pieni tyttö, joka ei ole saanut apua, vaan jonka on pitänyt pärjätä yksin. Varjopuolen jutut eivät ole mitään paskoja asioita, vaan tarpeita joita suon muille, mutta en itselleni.

Miksi olen ajatellut, että omat tarpeeni ovat olleet huonoja? Nehän ovat vain asioita, joita olen jättänyt itsestäni piiloon.

Jos en pyydä apua tai sano tarpeita ääneen, niin siinä tilanteessa estän konkreettisesti itseni rakastamisen. Olen opetellut tavan kysyä itseltäni, mitä tarvitsen juuri nyt, jos huomaa

voivani huonosti. Teen itselleni sitä, mitä olen aiemmin pyytänyt tuhat ja sata kertaa kumppanin tai muiden läheisten tekemään voidakseni hyvin. Olen opetellut tapoja rakastaa itseäni, jotta voin asettua itseni ulkopuolelle ja nähdä ne tavat, joilla haluan itseäni rakastettavan.

Uskon, että nykyinen rakkauteni Jorin kanssa on tuonut minulle rohkeutta olla aidosti se, mikä olen. On ollut tarkoitettu, että olemme yhdessä, vaikka yhdessäolo on ollut myös valinta. Olimme tienneet toisemme tosi pitkään ja meillä on aina ollut joku yhteys, mutta ei mitään romanttista. Kun aloimme tehdä yhdessä musiikkia, minulle tuli tunne, voisiko tässä olla joku erityinen. *Aloin nähdä Jorista kuvia, kuinka hän on kävelemässä auringossa kotini lähellä. Mietin mistä nyt on kyse, eikä siitä mennyt kauan kun oltiin, että moi.*

18

Silloin ymmärsin, että ajatuksilla voi olla suuri merkitys siinä, miten luon tätä elämää. Tämä on ollut minulle hirveän vaikea hyväksyä, koska olen ollut aina pelokas ja kontrollinhakuinen ihminen, jonka on pitänyt tietää missä olen, kenen kanssa ja monelta. En ole luottanut siihen, että elämä kantaa. Vaikka saatan ulkopuolelta vaikuttaa erilaiselta, niin minulla on ollut hirveän paljon estoja enkä ole uskaltanut mennä kysymään esimerkiksi yhteistyötä haluamieni ihmisten kanssa.

Olemme Jorin kanssa kummatkin suunnilleen samassa kohtaa elämän matkassamme. Hän puhuu paljon kahleiden murtamisesta, break free -illuusiosta eli omasta tarinasta, jota olemme itsestämme hokeneet koko elämän ajan. Meillä on parisuhde, jossa olemme kummatkin voineet aloittaa bruttaalin rehellisen ja rakkaudellisen matkan itseämme kohtaan. Hyväksymme itsessämme monia asioita ja heijastelemme toisistamme asioita, joista haluamme päästää irti. Kumpikaan meistä ei pidä kiinni toisesta tai itsestään luodusta mielikuvasta. Olemme molemmat tosi auki ja käymme samaan aikaan läpi kasvua, joka tekee tilanteesta todella herkullisen meille molemmille.

Rakkaudella on voima muuttaa ihmistä ja maailmaa.

Rakkaudella on kyky kääntää elämän suunta, muuttaa yhteiskuntia, avata ihmismieliä ja kasvattaa uusia sukupolvia. Rakkaudenpuute voi köyhdyttää kansakuntia, luoda vihaa tai tuhota halun elää. Rakkaus on omaehtoinen, koska se ei kunnioita tai kumartele ketään. Meistä jokainen on sen edessä tasavertainen.

Tässä kirjassa 25 tunnettua suomalaista kertoo, mitä rakkaus eri puoliseen heille merkitsee. Kirjan ovat kirjoittaneet Meeri Koutaniemi ja Ann-Mari Leinonen. Lisäksi Koutaniemen muotokuvat luovat visuaalisen ikkunan kirjaan haasteltujen ihmisten persoonaan ja heidän tarinansa viipyilevään ja avoimeen inhimillisyyteen.

99.1

ISBN 978-951-0-47633-8

www.wsoy.fi

Graafinen suunnittelu Maria Paukkunen

